

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2985

av Per Åsling (C)

Förbättrade tillväxtförutsättningar för Jämtland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olika åtgärder för att förbättra tillväxtförutsättningarna i Jämtlands län och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla delar av vårt land måste bidra med att skapa resurser till det svenska samhällsbygget och till den välfärd vi medborgare behöver för att kunna leva goda och utvecklande liv. Den regionala tillväxtpolitiken, som har en bred förankring i Sveriges riksdag, utgår från att alla regioner har resurser, kompetenser och utvecklingskraft att bidra med till den samlade tillväxten. Vi kan därför inte dela upp Sverige i ”närande” och ”tärande” regioner. Istället måste politiken inriktas på att få olika aktörer att samverka för att ge de bästa möjligheterna för varje region att utnyttja dess särskilda potential till nytta för Sveriges samlade tillväxt.

Många av de insatser som bör komma till stånd för att stärka tillväxtförutsättningar och utvecklingskraft på bred front kan bäst utformas och genomföras på lokal och regional nivå. Men för att ge de nödvändiga förutsättningarna för ett offensivt lokalt och regionalt arbete är det viktigt att löpande utveckla en nationell politik som stärker grundförutsättningarna för en långsiktigt hållbar tillväxt i hela Sverige. En sådan politik bör bygga på konkreta insatser som utgår från de särskilda förutsättningar som gäller i varje del av Sveriges avlånga land.

Jämtlands län är en del av Sverige som har särskilt goda förutsättningar när det gäller entreprenörskap och utveckling av små och medelstora företag. Detta gäller inte minst inom länets besöksnäring som uppvisar många exempel på verksamheter av världsklass. Några av de områden där politiken bör stärkas för att ta vara på den utvecklingskraft som finns i Jämtlands län och i inlandet i övrigt är:

En tillväxtpolitik för små och medelstora företag

De allra flesta bedömare är eniga om att det är de små och medelstora företagen som är dagens och framtidens jobb- och tillväxtskapare. Jämtlands län har en företagsstruktur som domineras av små och medelstora företag vilket ger en särskild dynamik och omställningsförmåga. Näringspolitiken bör generellt utvecklas mot att ge goda tillväxtförutsättningar för dessa jobbskapande företag genom att till exempel förenkla regelverk och ge möjligheter att pröva nya lösningar.

Regeringen bör därför ta initiativ till att skapa en särskild ”tillväxtzon” i Jämtlands län där regelförenkling på många områden provas på ett nytänkande sätt.

Satsningar på infrastruktur

Transporter av människor, kunskande, varor och tjänster är grundläggande för ett gott näringslivsklimat. Jämtlands län har länge varit alltför lågt prioriterat när det gäller traditionella satsningar på väg och järnväg. Länets stora yta och dess spridda näringsliv och befolkning ställer också särskilda krav på såväl traditionella transporter som på modern kommunikation som till exempel via bredband.

Regeringen bör därför göra särskilda pilotsatsningar på såväl traditionell infrastruktur som på bredband till alla företag och medborgare i Jämtlands län. Pilotsatsningen bör följas av ett kvalificerat utvärderingsprogram som följer de effekter på tillväxt och utveckling som kommer av en bred satsning på infrastruktur i ett område med spritt företagande och befolkning.

Förbättrade förutsättningar för besöksnäringen

Besöksnäringen är en basnäring i stora delar av Sverige och då inte minst i Jämtlands län. Dess roll för tillväxt och sysselsättning kan knappast överskattas. Samtidigt betraktas näringen ibland inte som en lika viktig del av näringslivet som andra branscher.

Regeringen bör därför ta initiativ till att göra Jämtlands län till en särskild utvecklingsregion inom besöksnäringen. Initiativet bör innehålla särskilda satsningar såväl som regelförenkling och kunskapsutveckling. Genom att samla resurser i en satsning på en framtidsbransch med exceptionella förutsättningar i just Jämtlands län genereras kunskap som kan bli till nytta för tillväxtpolitiken i hela Sverige.

Förbättrad tillgång på riskvilligt kapital

Företagen i Jämtlands län kan ge exempel på minst lika många spännande och innovativa idéer som företagen i landets så kallade tillväxtregioner. Tyvärr har dock många banker och investerare inte den nödvändiga kunskapen om dessa möjligheter till tillväxt i befintliga och nya företag. Detta gör att finansärer inte sällan övervärderar riskerna och undervärderar potentialen i de jämtländska företagen. Det är därför centralt att staten tar en aktiv roll när det gäller att tillförsäkra företag i hela Sverige riskvilligt kapital.

Regeringen bör därför tillförsäkra att Jämtlands län, inlandet och norra Sverige i stort inte prioriteras ned i de framtida statliga satsningarna på kapitalförsörjning. Detta gäller satsningar i form av såväl lån och garantier som på ägarkapital. Regeringen bör

tillförsäkra att ett regionalt perspektiv även framledes är en central utgångspunkt för verksamheten.

Förbättrade möjligheter till kompetensförsörjning

Kompetens är den viktigaste framgångsfaktorn i det moderna näringslivet. Satsningarna på forskning och utbildning knutna till Jämtlands län måste därför utvecklas och anpassas till näringslivets behov. Kommunerna i Jämtlands län är idag en nettoexportör av kompetenta ungdomar till andra delar av Sverige. Genom att satsa på god utbildning bidrar därför länet och dess skattebetalare med viktiga resurser till hela landets tillväxt.

Regeringen bör fortsätta satsningarna på Mittuniversitetet och ytterligare stimulera till ett framåtsyftande samspel med regionens företag i syfte att utveckla en effektiv kompetensförsörjning. Kommunerna bör också ges goda förutsättningar att även fortsättningsvis satsa på en grundskola och gymnasieskola av hög kvalitet till gagn för arbetsgivare i såväl länet som hela Sverige.

Nya lösningar inom välfärden

Vård, skola och omsorg av hög och jämn kvalitet ställer höga krav på utförande och finansiering i ytstora områden med spridd befolkning. För att möta framtidens utmaningar krävs därför att olika lösningar och driftsformer stimuleras. Välfärdsjobben får inte heller bli en kvinnofälla där personalen, som ofta utgörs av kvinnor, inte kan välja mellan olika arbetsgivare eller att driva sin verksamhet i egen regi.

Regeringen bör därför inleda försök med nya lösningar på centrala välfärdstjänster i ytstora regioner med spridd befolkning. I Jämtlands län där koncentrationen av befolkningen ännu inte koncentrerats i lika hög grad som tyvärr skett i andra delar av norra Sverige finns särskilt goda förutsättningar för en sådan kunskapsutveckling. Inom ramen för ett sådant arbete är det centralt att stimulera, inte begränsa, alternativa driftsformer inom vård, skola och omsorg.

En integrationspolitik som tar tillvara Jämtlands möjligheter

Jämtlands län har förutsättningar för ett gott liv i en nyskapande och trygg miljö. Regionen har behov och mottagningskapacitet för nya invånare och impulser från världens olika hörn.

En aktiv och lyckosam integrationspolitik kan inte bygga på tvång och hot från statsmakternas sida. Regeringen bör istället stödja kommuner som arbetar aktivt med integration och ge goda förutsättningar för dessa att ta emot och integrera nya invånare och deras kunskap och erfarenheter.

Rättvisare folkräkning stärker kommunkassor

Små kommuner som har hög andel säsongarbetare missgynnas av det stelbenta sättet att beräkna invånarantal endast en gång per år. På statartiden var det vanligt att statare, drängar och pigor bytte arbetsgivare och därmed adress under oktober månad. Därför var 1 november en lämplig dag att räkna invånarna på.

För kommunen handlar det inte bara om skatteinkomsten från den enskilda individen – konsekvenserna blir större än så. Antalet invånare den 1 november avgör också nivån på skatteutjämningsbidraget, nivån på kostnadsutjämningsbidraget, nivån på det invånarrelaterade statsbidraget och nivån på det åldersrelaterade statsbidraget. För en kommun är antalet invånare denna enda höstdag därmed av stor, närmast avgörande, betydelse.

Befolkningstalet i en kommun är inte konstant under året. I turistkommuner som Åre och Härjedalen finns under vinterhalvåret tusentals säsongsarbetare inom turismen. Endast en mindre del av dessa finns på plats den 1 november och ännu färre är skrivna i dessa kommuner vid denna tidpunkt.

Med dagens teknik bör det vara fullt möjligt att räkna antalet invånare i en kommun varje månad, eller i varje fall varje kvartal. Ett befolkningsgenomsnitt under året skulle ge en mer rättvis fördelning mellan kommunerna i utjämningsystemen. Det är hög tid att utarbeta ett sådant system för ökad rättvisa mellan landets kommuner.

En närvarande stat

Att statliga myndigheter ska vara närvarande där medborgare och företag befinner sig är självklart för de flesta. Om myndigheterna distanserar sig från människornas och företagens vardag och tappar kontakten med dem man finns till för sjunker snabbt deras förmåga att verka effektivt. Med andra ord krävs det att staten är närvarande i landets olika delar för att den och dess tjänstemän ska ha kunskap om den verklighet man arbetar i och för. Frågan om statens närvaro kräver idéer, strategier och samordning från riksdagens och regeringens sida. Den kan därför inte lämnas över till enskilda generaldirektörer och till de snäva behov som gäller för varje del av statens verksamhet för sig.

Regeringen bör därför stärka styrningen av myndigheternas närvaro i landets olika delar. Regeringen bör vidare ta initiativ till att samordna de olika myndigheternas närvaro och inte lämna över dessa beslut till enskilda myndighetsledningar.

En samordnad stat som kan möta lokala och regionala tillväxtaktörer

Den process som nu inletts av regeringens båda regionutredare är strategiskt viktig för utvecklingen av tillväxtpolitiken. När utredarna tar sig an uppgiften är det centralt att fokus inte enbart läggs på de regionala intressenas ofta tydligt uttalade behov. Minst lika viktigt är att kartorna ritas så att en samordnad statsförvaltning kan verka effektivt i den nya geografin. Den regionala geografin bör bli den nivå där nationella, regionala och lokala verksamheter samordnas och arbetar gemensamt för medborgarnas och företagens bästa.

Regeringen bör därför noga följa att en kommande regionbildningsprocess också omfattar statens egen verksamhet så att denna kan bli en aktiv förutsättningsskapare för tillväxt i hela landet.

Obyråkratisk samverkan över gränser

Den moderna ekonomin är sällan bunden av administrativa gränser. Detta gäller särskilt för den strategiska samverkan som av tradition finns mellan Jämtlands län och Trøndelag. Olika regelverk på vardera sidan riks- och EU-gränsen medför dock inte sällan problem för företag som vill utvecklas på båda sidor gränsen.

Regeringen bör därför ta initiativ till ett försök med att hitta möjligheter för att förenkla för gränsregionalt företagssamarbete mellan Jämtlands län och de båda fylkena Nord- och Sör-Trøndelag i Norge.

Per Åsling (C)